

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง กองทุนรวมแบบไหน ที่ใช่สำหรับคุณ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุน

การลงทุน หมายถึง การออมเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น ซึ่งเราจะต้องยอมรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน การตัดสินใจนำเงินออมมาลงทุน เราจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้และเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุน ในตลาดการเงินปัจจุบัน มีทางเลือกสำหรับการลงทุนให้เลือกมากมาย ทั้งสินทรัพย์ทางการเงิน ประเภทพันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นทุนกองทุนรวมประเภทต่างๆ หรือสินทรัพย์ที่จับต้องได้ เช่น ทองคำ ที่ดิน อาคาร เพชรนิลจินดา เครื่องประดับ การมีความรู้ความเข้าใจในสินทรัพย์ที่จะลงทุนจึงมีความสำคัญมาก การลงทุนโดยไม่มีความรู้หรือไม่เข้าใจในเรื่องความเสี่ยงและทางเลือกในการลงทุนดีพอ ถือเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด การลงทุนแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การลงทุนเพื่อการบริโภค เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้า ประเภทคงทนถาวรเช่นรถยนต์ รวมทั้งการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ การลงทุนในลักษณะนี้ไม่ได้หวังกำไรในรูปตัวเงิน แต่หวังความพอใจในการใช้ทรัพยากรเหล่านั้น การซื้อทองคำเพื่อเป็นเครื่องประดับเป็นการลงทุนเพื่อการบริโภคอย่างหนึ่งของผู้บริโภค เงินที่จ่ายเป็นเงินที่ได้จากการออม การซื้อทองคำเพื่อเป็นเครื่องประดับให้ความพอใจแก่เจ้าของแล้ว ในกรณีที่ทองคำมีมูลค่าสูงขึ้นหากขายได้ ถือได้ว่าเป็นเพียงผลพลอยได้

2. การลงทุนในธุรกิจ หมายถึง การซื้อสินทรัพย์เพื่อประกอบธุรกิจหารายได้ โดยหวังว่ารายได้ที่ได้นี้จะเพียงพอที่จะชดเชยกับความเสี่ยงในการลงทุนได้แก่ การลงทุนในสินค้าประเภททุน เครื่องจักร โรงงาน เพื่อผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค การลงทุนลักษณะนี้มุ่งหวังกำไรจากการลงทุน กำไรจะเป็นตัวดึงดูดผู้ลงทุนนำเงินมาลงทุน การลงทุนตาม

ความหมายนี้เป็นการนำเงินออม เงินที่สะสมไว้หรือกั๊ยืมเงินจากธนาคารมาลงทุนเพื่อจัดสร้างหรือจัดหาสินค้าประกอบด้วย เครื่องจักรและสินทรัพย์ ประเภทอสังหาริมทรัพย์ได้แก่ การลงทุนในที่ดิน อาคารสิ่งปลูกสร้างเพื่อนำมาใช้ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

3. การลงทุนในหลักทรัพย์ การลงทุนตามความหมายทางการเงินหรือการลงทุนในหลักทรัพย์ในรูปของหลักทรัพย์ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นทุน ตราสาร เป็นต้น การลงทุนในลักษณะนี้เป็นการลงทุนทางอ้อมที่แตกต่างจากการลงทุนทางธุรกิจ ผู้ที่มีเงินแม้เมื่อไม่ต้องการเป็นผู้ประกอบธุรกิจเอง เนื่องจากมีความเสี่ยงหรือผู้ออมยังมีเงินไม่มากพอ ผู้ลงทุนนำเงินที่ออมได้ไปซื้อหลักทรัพย์ลงทุนโดยให้ผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยหรือเงินปันผลและส่วนต่างราคา ซึ่งมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับความเสี่ยงของหลักทรัพย์ที่ลงทุน

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนรวม

กองทุนรวม คือ โครงการลงทุนที่จัดตั้งและบริหารจัดการโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม นำเงินของผู้ซื้อหน่วยลงทุนหลายๆรายมารวมกันและลงทุนในตราสารทางการเงิน หลักทรัพย์หรือทรัพย์สินตามที่ได้ระบุไว้ในโครงการลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับกองทุน จากนั้นจึงนำผลตอบแทนที่ได้มาเฉลี่ยกลับคืนให้กับผู้ซื้อหน่วยลงทุนตามสัดส่วนการลงทุนในกองทุนรวมนั้น

ในอีกแง่หนึ่งกองทุนรวมก็คือเครื่องมือในการลงทุนสำหรับผู้ลงทุนที่ช่วยลดข้อจำกัดด้านทุนทรัพย์ เวลาในการติดตามการลงทุน ข้อมูลในการลงทุน และประสบการณ์หรือความชำนาญในการลงทุน โดยการระดมเงินลงทุนเป็นก้อนใหญ่ แล้วให้ผู้บริหารจัดการกองทุนที่มีความเป็นมืออาชีพบริหารจัดการการลงทุนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุดภายใต้กรอบความเสี่ยงที่กำหนดไว้

ความเป็นมืออาชีพในที่นี้ หมายถึง ผู้บริหารจัดการกองทุนที่ต้องมีความรู้ มีประสบการณ์และความสามารถในการบริหารจัดการการลงทุน รวมทั้งได้รับการอบรมและผ่านการทดสอบตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ในกสนลงทุนจะต้องมีการเลือกสรรหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ในการลงทุนอย่างสมเหตุสมผลตามหลักวิชาการ มีการติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการลงทุนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งต้องมีการวัดและประเมินผลการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ

วิธีประกอบกิจการของกองทุนรวม

วิธีประกอบกิจการของกองทุนรวม สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ขั้นตอนการจัดตั้งกองทุนรวมและกระบวนการทำงานของกองทุนรวม

ผู้ที่ประสงค์จะจัดตั้งกองทุนรวมจะต้องเป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตการประกอบธุรกิจจากกระทรวงการคลังประเภทจัดการกองทุนรวม และมีสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.) เป็นผู้กำกับดูแลให้บริษัทนั้นดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งและจัดการกองทุนรวมนี้เราเรียกว่า บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม" หรือ บลจ. หรือบริษัทจัดการ ซึ่งถือเป็นบริษัทหลักทรัพย์ประเภทหนึ่ง

นอกจากนี้ กองทุนรวมจะต้องมีผู้ดูแลผลประโยชน์ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีคุณสมบัติที่กำหนดและได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. โดยผู้ดูแลผลประโยชน์ต้องไม่มีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับบริษัทจัดการ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ดูแลผลประโยชน์สามารถทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ให้กับผู้ถือหน่วยลงทุนได้อย่างเต็มที่ เช่น ดูแลให้บริษัทบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายการลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และที่ได้จดแจ้งไว้ในหนังสือชี้ชวนเสนอขายหน่วยลงทุน หากบริษัทจัดการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบผู้ดูแลประโยชน์สามารถดำเนินคดีฟ้องร้องบริษัทจัดการแก่ผู้ถือหน่วยลงทุนได้ อีกทั้งยังเป็นผู้เก็บรักษาทรัพย์สินทั้งหมดของกองทุนรวมนั้น โดยทำหน้าที่เป็นผู้ชำระราคาซื้อและราคาขายของทรัพย์สินนั้นๆ อีกด้วย

ข้อดีและข้อเสียของการลงทุนในกองทุนรวม

ข้อดีของการลงทุนในกองทุนรวม

1. กองทุนรวมจัดการการลงทุนโดยมืออาชีพ ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการลงทุน มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด มีการทบทวนความรู้ทุกๆ สองปี และเป็นผู้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. นอกจากนี้ ความสามารถของบริษัทจัดการและผู้จัดการกองทุนสามารถวัดและพิสูจน์ได้ในระยะยาวจากผลตอบแทนของกองทุนเมื่อเทียบกับดัชนีมาตรฐานหรือผลตอบแทนของกองทุนรวมประเภทเดียวกันของคู่แข่งชั้นในระยะเวลาเดียวกัน

2. กองทุนรวมสามารถลดความเสี่ยงในการลงทุนได้ดีกว่าด้วยการกระจายการลงทุน เนื่องจากกองทุนรวมแต่ละกองทุนจะมีการลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่ออกโดยเดียวกันของคู่แข่งชั้นในระยะเวลาเดียวกันผู้ออกหรือกิจการต่างๆ หลายรายในหลายๆ อุตสาหกรรม ดังนั้นหากราคาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินใดที่กองทุนรวมนั้นไปลงทุนมีราคาเปลี่ยนแปลงลดลง ก็อาจจะมีหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่มีราคาเพิ่มขึ้นมาทักล้างหรือลดผลขาดทุน ซึ่งถือเป็นการลดความเสี่ยงในการลงทุนอย่างหนึ่ง หากเปรียบเทียบกับการลงทุนที่ไม่มีการกระจายการลงทุนโดยลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินประเภทใดประเภทหนึ่งแล้วเกิดราคาหลักทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงลดลงก็จะก่อให้เกิดผลเสียกับผู้ลงทุนได้มากกว่า

3. กองทุนรวมมีนโยบายการลงทุนที่หลากหลายให้เลือกลงทุน ผู้ลงทุนแต่ละรายอาจมีแนวคิดและความชอบในการลงทุนที่เหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นกับผู้ลงทุนมีแนวโน้มในการลงทุนอย่างไร มีความสมบูรณ์แห่งทรัพย์สินและความมั่งคั่งเพียงใด อยู่ในช่วงอายุที่เหมาะสมกับการลงทุนระยะสั้นหรือระยะยาว เป้าหมายที่ต้องการคืออะไรและมีข้อจำกัดในการลงทุนหรือไม่ อย่างไรก็ตาม กองทุนรวมเป็นเครื่องมือเพื่อการลงทุนอย่างหนึ่งที่มีความหลากหลาย ทั้งในด้านนโยบายการลงทุนและรูปแบบของการลงทุน ตั้งแต่มีความเสี่ยงมากที่สุด จนมีความเสี่ยงน้อยที่สุด ผู้ที่สนใจลงทุนจึงสามารถเลือกลงทุนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการลงทุนของตนได้

4. กองทุนรวมช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในกระบวนการลงทุน กองทุนรวมมีการลงทุนที่เป็นระบบ กล่าวคือมีการคัดเลือกหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ มีการติดตามข่าวสารและภาวะการณ์ของกิจการที่ลงทุนอย่างต่อเนื่อง มีการคัดเลือกตัวกลางหรือนายหน้าในการซื้อขายที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการรักษาผลประโยชน์ของผู้ลงทุน และการประกาศมูลค่าทรัพย์สินสุทธิให้ผู้ลงทุนทราบอย่างสม่ำเสมอตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นจึงช่วยให้ผู้ลงทุนไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในกระบวนการลงทุนดังกล่าว

5. กองทุนรวมให้ความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุนซื้อขาย เมื่อลงทุนด้วยตนเอง หากผู้ลงทุนประสงค์ที่จะโยกย้ายเงินลงทุนจากหลักทรัพย์หนึ่งการลงทุนไว้ ไปลงทุนในหลักทรัพย์อื่นที่มีระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ผู้ลงทุนนั้นก็ต้องขายหลักทรัพย์ที่ลงทุนไว้เดิมและเข้าซื้อหลักทรัพย์ใหม่ตามที่ต้องการ กระบวนการนี้จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นอย่างแน่นอน แต่ถ้าลงทุนผ่านกองทุนรวม หากผู้ลงทุนต้องการโยกย้ายเงินลงทุนของตนระหว่างกองทุนรวมที่มีนโยบาย

การลงทุนที่แตกต่างกัน บริษัทจัดการก็สามารถอำนวยความสะดวกให้ได้โดยอาจไม่คิดค่าธรรมเนียมในการดำเนินการดังกล่าว

6. กองทุนรวมมีสภาพคล่อง ผู้ลงทุนสามารถเปลี่ยนหน่วยลงทุนของกองทุนรวมเป็นเงินสดได้ง่าย เมื่อลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนเปิดที่อนุญาตให้มีการขายคืนหน่วยลงทุนให้แก่กองทุนตัวอย่าง เช่น เมื่อลงทุนในตราสารหนี้ เช่น หุ้นกู้หรือพันธบัตร ผู้ลงทุนต้องถือตราสารหนี้นั้นจนครบอายุจึงจะได้รับเงินคืน แต่หากลงทุนผ่านกองทุนเปิดตราสารหนี้ผู้ลงทุนสามารถไถ่ถอนเงินลงทุนคืนได้ตามกำหนด เช่น รายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือนแล้วแต่กรณี โดยการขายหน่วยลงทุนคืนแก่กองทุนตามราคาที่ประกาศ

7. กองทุนรวมได้รับประโยชน์ทางภาษี กองทุนรวมไม่ใช่หน่วยภาษี รายได้ของกองทุนรวมจึงไม่เสียภาษีลงทุนคืนแก่กองทุนตามราคาที่ประกาศขึ้นได้ กองทุนรวมจึงสามารถถ่ายทอดผลประโยชน์ผ่านไปให้ผู้ถือหน่วยลงทุนได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย มากกว่าที่ผู้ถือหน่วยลงทุนจะลงทุนด้วยตัวเอง

8. กองทุนรวมเป็นผู้ลงทุนประเภทสถาบัน จึงมีอำนาจต่อรองมากกว่าในการลงทุนในหลักทรัพย์บางประเภท ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนในแต่ละคราวเป็นจำนวนเงินที่สูง เช่น การลงทุนในพันธบัตร หุ้นกู้ หรือตัวแลกเงิน กองทุนรวมสามารถต่อรองราคากับผู้เสนอขายได้ และยังสามารถเพิ่มโอกาสในการลงทุนได้ดีกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักทรัพย์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด เช่น หุ้นเพิ่มทุนของบริษัทที่มีคุณภาพที่จะเข้าจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหุ้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางการลงทุนในตราสารที่เสนอขายเฉพาะเจาะจงให้แก่ผู้ลงทุนสถาบันเท่านั้น

9. กองทุนรวมมีกลไกปกป้องผู้ถือหน่วยลงทุน สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นผู้กำกับดูแลธุรกิจจัดการกองทุนรวม โดยกำหนดกฎเกณฑ์ในการธุรกิจ วางกลไกการเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ลงทุนต้องเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุน เพื่อป้องกันมิให้ผู้ลงทุนถูกเอารัดเอาเปรียบ และมีผู้ดูแลผลประโยชน์ที่กำหนดที่ดูแลผลประโยชน์แทนผู้ถือหน่วยลงทุน

10. กองทุนรวมบางประเภทมีการนำผลตอบแทนที่ได้ไปลงทุนต่อกองทุนรวมที่มีผลประโยชน์ตอบแทนจากการลงทุนในรูปของเงินปันผล กำไรจากการขายหลักทรัพย์หรือดอกเบี้ย ซึ่งถ้าไม่ได้นำมาจ่ายคืนผู้ถือหน่วยลงทุน เช่น ในรูปของเงินปันผลกองทุนรวมอาจมีนโยบายนำผลประโยชน์นั้นมาลงทุนต่อภาวะการลงทุนอื่น่อำนวย ซึ่งการที่กองทุนรวมสามารถนำผลตอบแทนที่ได้ไปลงทุนต่อ นั้น ทำให้ผู้ถือหน่วยลงทุนมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น นโยบายการนำ

ผลประโยชน์มาลงทุนต่อของกองทุนเหมาะกับผู้ลงทุนที่ไม่ต้องการสภาพคล่องหรือยังไม่มี ความจำเป็นต้องใช้เงิน แต่มุ่งหวังความเติบโตของเงินต้นที่ได้ลงทุนไป

ข้อจำกัดของการลงทุนผ่านกองทุนรวม

1. มีค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย เนื่องจากการบริหารกองทุนรวมเป็นบริการอย่างหนึ่ง ดังนั้น ผู้ถือหน่วยลงทุนหรือกองทุนรวมจึงจะมีภาระค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมในการดำเนินการเกิดขึ้น แต่หากภาระค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายนั้นไม่สูงมากจนเกินไปก็จะไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนที่ผู้ถือหน่วยลงทุนจะได้รับจากการลงทุน แต่หากกองทุนรวมนั้นได้รับผลตอบแทนจากลงทุนน้อย และยังมีภาระค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงผู้ถือหน่วยลงทุนก็อาจจะได้รับผลตอบแทนการลงทุนไม่มาก เมื่อเทียบกับกองทุนอื่นที่มีอัตราค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า

2. การลงทุนอาจจะไม่ยืดหยุ่น ก่อนที่บริษัทจัดการจะเสนอขายหน่วยลงทุนให้กับผู้ลงทุนนั้นจะต้องมีการขอความเห็นชอบโครงการจัดการกองทุนจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ก่อน ซึ่งในรายละเอียดโครงการจะมีการระบุนโยบายการลงทุนตลอดจนเงื่อนไขและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกองทุนในเรื่องต่างๆ เช่น วิธีการขายหรือรับซื้อคืนหน่วยลงทุน อายุโครงการ เป็นต้น และการที่ผู้ถือหน่วยลงทุนหลายรายนำเงินมาลงทุนร่วมกันในกองทุนรวมหนึ่งนั้นก็จะต้องถือเป็นการยอมรับในเงื่อนไขต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ดังนั้น หากต่อมาผู้ถือหน่วยลงทุนรายใดประสงค์ที่จะให้ผู้จัดการกองทุนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่างๆ ที่ได้ระบุไว้ในหนังสือชี้ชวน หรือรายละเอียดโครงการก็อาจจะทำไม่ได้ในทันที เพราะการเปลี่ยนแปลงในบางเรื่องจำเป็นที่จะต้องได้รับมติเสียงส่วนใหญ่เกินกึ่งหนึ่งจากผู้ถือหน่วยลงทุนรายอื่นๆ โดยนับจากจำนวนหน่วยลงทุน และต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ก่อน

3. ข้อมูลที่ผู้ลงทุนได้รับอาจจะไม่ทันสมัย โดยทั่วไปการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของกองทุนรวมแต่ละกองทุนอย่างละเอียดนั้นจะกระทำผ่านการจัดส่งรายงานรอบ 6 เดือนหรือรอบ 2 เดือน ซึ่งกว่าบริษัทจัดการจะรวบรวมจัดทำและจัดส่งให้แก่ผู้ถือหน่วยลงทุนหรือผู้สนใจทั่วไปได้แล้วเสร็จ ข้อมูลดังกล่าวก็อาจจะไม่ทันสมัยหรือล่าช้าไปจากวันที่ในรายงานนั้นๆ พอสมควร ดังนั้นผู้ถือหน่วยลงทุนหรือผู้สนใจอาจจะไม่สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนทั้งหมดมาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันบริษัทจัดการบางแห่งมีการเปิดเผยรายงานการลงทุนโดยสังเขปเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือนให้กับผู้ถือหน่วยลงทุนหรือผู้สนใจเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจลงทุน

4. ผลการดำเนินงานของกองทุนรวมขึ้นอยู่กับผู้จัดการกองทุน ในการตัดสินใจลงทุนผ่านกองทุนรวมบางครั้งผู้ลงทุนอาจใช้ปัจจัยในเรื่องของบริษัทจัดการหรือตัวผู้จัดการกองทุนมาร่วมพิจารณาประกอบการตัดสินใจ โดยกองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์การลงทุนโดยเลียนแบบดัชนี ผู้ลงทุนจะสามารถประเมินความสามารถของผู้จัดการกองทุนได้จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าเบี่ยงเบนไปจากดัชนีมากน้อยเพียงใด แต่หากเป็นกองทุนที่มีนโยบายการลงทุนเชิงรุก การติดตามผลการบริหารกองทุนของผู้จัดการกองทุนนั้นต้องใช้ระยะเวลาที่นานพอสมควร เช่น 3 ปีหรือ 5 ปี เป็นต้น เพื่อติดตามดูความสามารถของผู้จัดการกองทุนอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ลงทุนควรพิจารณาถึงผลตอบแทนที่ผู้จัดการกองทุนนั้นๆ บริหารกองทุนว่าได้ผลเป็นอย่างไรในภาวะการลงทุนที่แตกต่างกันผู้จัดการกองทุนที่มีความสามารถก็จะสามารถสร้างผลตอบแทนได้สูงกว่าดัชนีชี้วัด นอกจากนี้ผู้ลงทุนสามารถประมาณการความคาดหวังของผลตอบแทนและความเสี่ยงของกองทุนนั้นๆ ได้จากรูปแบบการลงทุนของผู้จัดการกองทุนโดยรูปแบบของการลงทุนแบ่งเป็นเชิงกว้าง Active Style และ Passive Style ซึ่ง Active Style จะคอยติดตามข้อมูลและเปลี่ยนแปลงการลงทุน เพื่อหาโอกาสทำกำไรสูงสุดให้กองทุน ส่วน Passive Style จะเลือกลงทุนโดยกำหนดสัดส่วนการลงทุนให้ได้ผลตอบแทนเทียบเท่ากับดัชนีอ้างอิง การเปลี่ยนแปลงการลงทุนของ Portfolio จะพิจารณาจากดัชนีอ้างอิงที่เปลี่ยนแปลงไปว่าจะอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับ Portfolio หรือไม่ ดังนั้น การลงทุนในกองทุนใด ผู้ลงทุนจะต้องหาข้อมูล Investment Style ของผู้จัดการลงทุน เพื่อที่จะเลือกการลงทุนในกองทุนได้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง

5. ไม่รับประกันผลตอบแทนจากการลงทุน ผู้ลงทุนที่ต้องการได้รับผลตอบแทนที่แน่นอนจะมีความสนใจในกองทุนตราสารเงินหรือพันธบัตร หรือกองทุนซึ่งมีคำว่า "รับประกันเงินต้น" อยู่ด้วย อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วกองทุนรวมนั้นจะไม่มีมารับประกันผลตอบแทน แต่สามารถกำหนดนโยบายการลงทุนเพื่อประกันเงินต้นได้ โดยกองทุนจะกำหนดสัดส่วนและกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้ผลตอบแทนของกองทุนสามารถบรรลุข้อกำหนดของกองทุนได้

6. ผลการดำเนินงานในอดีตไม่อาจสะท้อนผลการดำเนินงานในอนาคตได้อย่างสมบูรณ์ ผลตอบแทนในอดีตของกองทุนรวม มิได้เป็นเครื่องประกันผลตอบแทนในอนาคตที่กองทุนรวมจะได้รับ เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการลงทุนในตลาดหุ้น อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากการบริหารการลงทุนขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์และมุมมองของผู้จัดการกองทุนเป็นหลักแล้ว

จะทำให้ผลตอบแทนของกองทุนนั้นมีความแตกต่างกันในแต่ละปี โดยอาจจะเบี่ยงเบนไปจากดัชนีชี้วัด มากกว่ากองทุนมดดัชนีที่มีนโยบายการลงทุนเลียนแบบดัชนีที่กำหนดไว้

2.3 ประเภทกองทุนรวม

เกณฑ์ในการแบ่งประเภทกองทุนรวมที่ใช้ในที่นี้ ได้แก่

1. แบ่งตามประเภทค่าใช้จ่าย
 - กองทุนที่คิดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายหน่วยลงทุน
 - กองทุนที่ไม่คิดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายหน่วยลงทุน
2. แบ่งตามประเภทของการขายคืนหน่วยลงทุน
 - กองทุนปิด
 - กองทุนเปิด
3. แบ่งตามนโยบายการลงทุน
 - กองทุนรวมทั่วไป
 - กองทุนรวมตราสารทุน
 - กองทุนรวมตราสารหนี้
 - กองทุนรวมผสม
 - กองทุนรวมพิเศษ
 - กองทุนรวมตลาดเงิน
 - กองทุนรวมหมวดอุตสาหกรรม
 - กองทุนรวมทรัพย์สินทางเลือก
 - กองทุนรวมระยะยาว (LTF)
 - กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)
4. แบ่งตามแหล่งที่มาและแหล่งที่นำเงินไปลงทุน
 - กองทุนรวมที่ระดมเงินลงทุนในประเทศและลงทุนในประเทศ
 - กองทุนรวมที่ระดมเงินลงทุนจากต่างประเทศและลงทุนในประเทศ
 - กองทุนรวมที่ระดมเงินลงทุนในประเทศและลงทุนในต่างประเทศ

2.4 ความเสี่ยงจากการลงทุนในกองทุนรวม

การลงทุนย่อมมีความเสี่ยงไม่มากก็น้อย ความเสี่ยงของกองทุนรวม คือ ความเสี่ยงจากสินทรัพย์ที่กองทุนนั้นลงทุน เช่น กองทุนรวมตราสารหนี้มีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินผันผวน ความเสี่ยงที่เกิดจากการผิดชำระหนี้ของผู้ออกตราสาร กองทุนรวมหุ้นมีความเสี่ยงที่เกิดจากการบริหารงานบริษัทที่กองทุนถือหุ้น ผลการดำเนินงาน หรือมีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหาร การเปลี่ยนแปลงของตลาดทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น นอกจากความเสี่ยงจากสินทรัพย์ในกองทุนรวมข้างต้น กองทุนยังมีความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่มีผลต่อตลาดโดยรวม ไม่ว่าจะเป็นภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา หรือผลกระทบทางการเมือง เป็นต้น

ซึ่งกองทุนแต่ละกองทุนมีการประเมินความเสี่ยงที่สำคัญและระบุไว้ในหนังสือชี้ชวน ระดับความเสี่ยงโดยรวมของกองทุนจะแสดงไว้ในรูปของ Risk Spectrum จากระดับ 1 ถึง 8 ดังนี้

ความเสี่ยงระดับที่ 1 : กองทุนรวมตลาดเงินในประเทศ กองทุนประเภทนี้จะลงทุนในตลาดเงิน เป็นการกู้เงินระยะสั้นของสถาบันต่างๆ โดยทั่วไปตราสารหนี้พวกนี้อายุจะไม่เกิน 1 ปี ทำให้ความเสี่ยงต่ำมาก เพราะให้สถาบันต่างๆ กู้เงิน เช่น ธนาคาร รัฐบาล เป็นต้น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเชื่อมั่นและมั่นคงสูง แต่ได้ชื่อว่าการลงทุนยังไ้ก็มีความเสี่ยง ดังนั้นควรศึกษาให้ดีก่อนการลงทุนเสมอ

ความเสี่ยงระดับที่ 2 : กองทุนรวมตลาดเงินต่างประเทศ เหมือนกับประเภทที่ 1 แต่อาจจะมีส่วนลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งอาจจะทำให้มีความเสี่ยงเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเข้ามาด้วย แต่กองทุนรวมประเภทนี้ ส่วนใหญ่ก็จะทำการลดความเสี่ยงค่าเงินไว้อยู่แล้ว

ความเสี่ยงระดับที่ 3 : กองทุนรวมพันธบัตรรัฐบาล กองทุนนี้จะไปลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล คือ ให้รัฐบาลกู้หนี้แต่ละแห่งจะเป็นระยะที่ยาวขึ้น ส่วนใหญ่จะมากกว่า 1 ปีขึ้นไป ละจะมีความผันผวนเรื่องราคามากกว่ากองทุนรวมตลาดเงิน

ความเสี่ยงระดับที่ 4 : กองทุนรวมตราสารหนี้ จะแตกต่างจากระดับที่ 3 ตรงที่กองทุนรวมจะไปลงทุนตราสารหนี้ที่เป็นของเอกชน หรือที่เราเรียกว่าหุ้นกู้

ความเสี่ยงระดับที่ 5 : กองทุนรวมผสม เป็นกองทุนที่ลงทุนผสมระหว่างตราสารหนี้และตราสารทุน (หุ้น) ซึ่งสัดส่วนการลงทุนต้องดูที่นโยบายการลงทุนของกองทุนรวมนั้นๆ

ความเสี่ยงระดับที่ 6 : กองทุนรวมตราสารทุน ลงทุนหุ้นทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และยังมีกองทุนรวม LTF ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความเสี่ยงระดับ 6 แต่อาจจะมีบางกองทุนที่เป็นกองผสม

ความเสี่ยงระดับที่ 7 : กองทุนรวมตามหมวดอุตสาหกรรม เป็นการลงทุนในหุ้น แต่เป็นหุ้นที่จูงใจอุตสาหกรรม เช่น เน้นลงทุนกลุ่มโรงพยาบาล หรือเฉพาะกลุ่มพลังงาน เป็นต้น กองทุนรวมประเภทนี้ต้องอาศัยความเข้าใจในอุตสาหกรรมนั้นมากเป็นพิเศษ

ความเสี่ยงระดับที่ 8 : กองทุนรวมทางเลือก เป็นกองทุนรวมที่ต้องใช้ความเข้าใจค่อนข้างมากและเฉพาะทาง ซึ่งเป็นการลงทุนในตลาดทางเลือกต่างๆ เช่น อสังหาริมทรัพย์ น้ำมัน ทองคำ โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ

วิธีการกระจายความเสี่ยง

วิธีบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับกองทุนรวมการบริหารความเสี่ยง คือ การกระจายลงทุนในกองทุนให้เหมาะสมกับนโยบายการลงทุนของผู้ลงทุน และความเสี่ยงที่รับได้ ในขั้นต้นสามารถทำแบบประเมินความเสี่ยงที่จัดทำโดยสมาคมบริษัทจัดการลงทุน (AIMC) แบบประเมินนี้สามารถหาได้ตามเว็บไซต์ของบริษัทหลักทรัพย์ โดยแบบทดสอบจะประเมินคำตอบเป็นคะแนนเพื่อวิเคราะห์ว่าผู้ที่ต้องการลงทุนสามารถรับความเสี่ยงจากการลงทุนได้มากน้อยแค่ไหน เช่น เป็นนักลงทุนที่รับความเสี่ยงได้ต่ำ ควรลงทุนในกองทุนรวมตลาดเงินที่ลงทุนในประเทศ หรือหากลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยง เช่น กองทุนรวมหุ้น กองทุนรวมทองคำ ก็ไม่ควรเกิน 5% ของเงินลงทุนทั้งหมด

1. กระจายความเสี่ยงจากการดำเนินงานของกองทุน โดยลงทุนมากกว่า 1 กองทุน ถึงแม้กองทุนรวมที่ลงทุนในหุ้นเหมือนกัน แต่อาจมีนโยบายการลงทุนที่แตกต่างกัน เช่น กองทุนรวมที่ลงทุนในหุ้นปันผล และกองทุนรวมที่ลงทุนในหุ้นเติบโตย่อมมีความผันผวนของราคาหุ้นในกองทุนที่แตกต่างกัน รวมถึงผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันจากความสามารถในการบริหารของผู้จัดการกองทุน อย่างไรก็ตาม การลงทุนในหลายกองทุนอาจสร้างภาระในการติดตามผลดำเนินงาน

2. กระจายความเสี่ยงจากสินทรัพย์ โดยลงทุนในกองทุนที่มีนโยบายแตกต่างกัน เช่น นักลงทุนที่รับความเสี่ยงได้น้อยอาจเน้นลงทุนในกองทุนรวมตราสารหนี้ แต่แบ่งเงินลงทุนบางส่วนไปลงทุนในกองทุนรวมหุ้นเพื่อเพิ่มโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น หรือนักลงทุนที่รับความเสี่ยงได้สูง อาจแบ่งเงินส่วนมากไปลงทุนทั้งในกองทุนรวมน้ำมัน กองทุนรวมหุ้น และบางส่วนในกองทุนรวมตราสารหนี้ โดยปรับเปลี่ยนสัดส่วนตามความเหมาะสมของช่วงชีวิต และช่วงเวลาตามเศรษฐกิจ

3. กระจายความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนของราคาสินทรัพย์ในกองทุน โดยลงทุนแบบ Dollar Cost Averaging (DCA) สินทรัพย์ เช่น หุ้น น้ำมัน ทอง ย่อมมีราคาขึ้นลงตลอดเวลา หากนักลงทุนไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถคาดการณ์แนวโน้มของราคาสินค้า นักลงทุนอาจใช้วิธีซื้อ

เฉลี่ย เช่น แบ่งเงินซื้อกองทุนหุ้นทุกเดือน เดือนละ 2,000 บาท วิธีนี้เป็นการเฉลี่ยราคาต้นทุน โดยเราสามารถซื้อหน่วยลงทุนมากขึ้นในเวลาที่มีมูลค่าหน่วยลงทุนต่ำ และได้จำนวนหน่วยลงทุนที่น้อยลงหากมูลค่าหน่วยลงทุนสูงขึ้น การลงทุนในกองทุนรวมแบบ DCA ทำให้นักลงทุนมีวินัยในการออมทุกเดือนและไม่ต้องติดตามภาวะตลาดมากนัก